

Przegląd ważniejszych wydarzeń (1 września–15 października 2008 r.)

1–30.09. Cały wrzesień trwał IX Kielecki Festiwal Nauki. Oddział Świętokrzyski Państwowego Instytutu Geologicznego przygotował na tę imprezę prelekcję o tym, dlaczego i jak chronimy wody podziemne, oraz pokaz pomiarów hydrodynamicznych i badań hydrogeochemicznych wody za pomocą polowego zestawu mierników stosowanych przez państwową służbę hydrogeologiczną w Polsce. Największą atrakcją okazała się jednak zorganizowana wspólnie ze Świętokrzyskim Klubem Kopaczy Złota prezentacja metody szlichowej poszukiwania minerałów, tj. demonstracja i nauka płukania złota. Uczestnicy zajęć otrzymali certyfikaty ukończenia podstawowego kursu szkoły płukania złota i wynieśli ze złotonośnej działki oddziału łącznie 7 g okruchów cennego kruszcu. Z innych interesujących prezentacji geologicznych na kieleckim festiwalu należy wymienić III Piknik Geologiczny w kopalni iłów triasowych *Pałegi* (organizatorzy: użytkownik złoża i gmina Mniów) oraz warsztaty i wycieczkę geologiczną do kamieniołomu *Wiśniówka* pod hasłem *Kambryjska eksplozja życia* (organizator: Klub Miłośników Geologii przy Geoparku Kielce).

14–17.09. W Krakowie odbyła się XIV Europejska Konferencja Geofizyki Inżynierskiej i Środowiska *Near surface 2008*, zorganizowana przez EAGE (*European Association of Geoscientists and Engineers*) i Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie. Celem odbywających się cyklicznie od 14 lat konferencji jest prezentacja największych osiągnięć naukowych i technicznych z zakresu geofizyki stosowanej w rozpoznaniu warstw przypowierzchniowych Ziemi.

15–18.09. W Zakopanem i Kościelisku odbyła się Konferencja Naukowo-Techniczna GEOPETROL-2008, nt. *Nauka, technika i technologia w rozwoju poszukiwań i wydobywania węglowodorów w warunkach lądowych i morskich*, zorganizowana przez Instytut Nafty i Gazu w Krakowie pod honorowym patronatem ministra gospodarki, wicepremiera rządu RP Waldemara Pawlaka, ministra środowiska Macieja Nowickiego, prezesa PGNiG SA Michała Szubskiego oraz prezesa Wyższego Urzędu Górniczego Piotra Buchwalda. Podczas konferencji przedstawiono aktualne problemy badawcze i rozwojowe związane z nowymi kierunkami badań w górnictwie nafty i gazu na tle osiągnięć światowych.

15–20.09. W Kudowie Zdroju odbyła się konferencja POKOS 3, pt. *Baseny śródgórskie — kontekst regionalny środowisk i procesów sedymentacji*, zorganizowana przez Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, Polskie Towarzystwo Geologiczne oraz Państwowy Instytut Geologiczny.

16–18.09. W Krakowie i Dobczycach odbyła się XIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa ENVIRO 2008 pt. *Rola melioracji w kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych*, połączona z jubileuszem 70-lecia urodzin oraz 46-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Rajdy, zorganizowana przez Katedrę Melioracji i Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (dawniej Akademia Rolnicza), Katedrę Krajinného Plánovania a Pozemkových Uprav Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitra, Komitet Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN oraz Stowarzyszenie Inży-

nierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych, Oddział w Krakowie.

16–20.09. We Wrocławiu i Srebrnej Górze odbyło się V Seminarium Lessowe i XV Seminarium Polsko-Ukraińskie pt. *Zapis zmian środowiskowych w późnoplejstoceńskich sekwencjach lessowo-glebowych*, zorganizowane przez Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, Oddział Dolnośląski Państwowego Instytutu Geologicznego, Komisję Lessu Komitetu Badań Czwartorzędu PAN, Instytut Nauk Geologicznych Ukraińskiej Akademii Nauk, Komisję Nauk o Ziemi Oddziału PAN we Wrocławiu oraz Polskie Towarzystwo Geograficzne.

18.09. W Miedziance koło Chęciny, w dawnym budynku kopalni, a potem szkoły, została uroczystie otwarta Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego. Inicjatorem powstania izby, któremu udało się pozyskać dla tej idei licznych sponsorów, jest burmistrz miasta i gminy Chęciny Robert Jaworski (urlopowany na czas pełnienia tej funkcji pracownik Oddziału Świętokrzyskiego PIG). Ekspozycja powstała głównie ze zbiorów Stanisława Krupy, który został kustoszem izby. Interesująca i starannie zaaranżowana wystawa obejmuje minerały, zabytkowe górnicze akcesoria, próbkę miedzi produkowanej oryginalną metodą elektrolityczną przez braci Stanisława i Bolesława Łaszczyńskich, materiały ikonograficzne, a także figurę średniowiecznego górnika wydobywającego rudę. Na sesji naukowej towarzyszącej otwarciu nowej placówki muzealnej zgłoszono postulat nadania jej imienia najwybitniejszego znawcy problematyki kruszcowej Gór Świętokrzyskich Zbigniewa Rubinowskiego (1929–1997). Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego w Miedziance jest czynna od poniedziałku do soboty w godz. 10–18.

18–20.09. W Krakowie odbyła się 12. Konferencja ERB (*Euromediterranean Network of Experimental and Representative Basins*) pt. *Hydrological extremes in small basins*, zorganizowana przez Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, *Euro-mediterranean Network of Experimental and Representative Basins* (ERB), IHP UNESCO *North European Friend Project 5* oraz IAHS *Prediction in Ungauged Basins* (PUB).

20.09. W Podlesicach odbyła się impreza plenerowa pt. *Jurajskie regionalia — człowiek i przyroda*, zorganizowana przez Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, wspólnie z Towarzystwem Miłośników Ziemi Zawierciańskiej oraz Sołectwem Podlesie. Wśród przygotowanych licznych atrakcji znalazły się m.in. prezentacje fenomenów jurajskiej przyrody oraz osobliwości geologiczne jury przedstawione przez pracowników wydziału

22–27.09. W Zakopanem odbyła się międzynarodowa konferencja 4th *Mid-European Clay Conference MECC'08* zorganizowana pod auspicjami *European Clay Groups Association* (EGCA) przez Sekcję Mineralów Ilastych Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu

AGH oraz Instytut Katalizy i Fizykopowierzchni Polskiej Akademii Nauk w Krakowie.

23–25.09. W Warszawie odbyła się XIX Ogólnopolska Konferencja Fotointerpretacji i Teledetekcji nt. *Teledetekcja w badaniach i ochronie środowiska*, zorganizowana przez Komisję Teledetekcji Komitetu Badań Kosmicznych i Satelitarnych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, Klub Teledetekcji Środowiska Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Katedrę Geoinformatyki i Teledetekcji Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego.

24–26.09. W Polańczyku odbyła się międzynarodowa konferencja pt. *Kompleksy chaotyczne Karpat polskich*, zorganizowana przez Oddział Karpacki Państwowego Instytutu Geologicznego w Krakowie.

25–26.09. W Łodzi odbyła się XV Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Chemizm opadów atmosferycznych, wód powierzchniowych i podziemnych*, zorganizowana przez Pracownię Ochrony Jakości Wód Katedry Geologii Uniwersytetu Łódzkiego przy współudziale Komisji Hydrologicznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Łodzi oraz Wydziału Środowiska i Rolnictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Podczas konferencji przedstawiono obecny stan badań dotyczących wpływu zanieczyszczonych opadów na środowisko, zagrożeń środowiska wodnego wynikających z niewłaściwej lokalizacji i nieracjonalnej działalności gospodarczej oraz monitoringu atmosfery i hydrogeosfery.

25–26.09. W Krakowie i Dobczycach odbyła się konferencja pt. *Kształtowanie ilościowych i jakościowych zasobów wodnych na obszarach wiejskich — aspekty techniczne, prawne i ekonomiczne*, połączona z jubileuszem 70-lecia urodzin i 45-lecia pracy naukowo-dydaktycznej prof. dr. hab. inż. Stanisława Krzanowskiego, zorganizowana przez Katedrę Inżynierii Sanitarnej i Gospodarki Wodnej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie.

25–27.09. W Podlesicach na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej odbyła się IV Konferencja Naukowa pt. *Geochemia i geologia środowiska terenów uprzemysłowionych*, zorganizowana przez Instytut Geologii Stosowanej Politechniki Śląskiej, Komisję Nauk Geologicznych PAN Oddział Katowice oraz SITG przy Politechnice Śląskiej. Honorowy patronat nad konferencją objął minister środowiska prof. Maciej Nowicki. Tematyka konferencji obejmowała m.in. następujące zagadnienia: geochemia i geologia środowiska stosowane do oceny zmian i zagrożeń biosfery, zastosowanie metod geofizycznych w rozpoznawaniu zanieczyszczeń środowiska, racjonalna gospodarka odpadami mineralnymi, modelowanie procesów migracji zanieczyszczeń oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

25–28.09. W Poznaniu odbyła się międzynarodowa konferencja pt. *Environmental impacts of tsunami*, zorganizowana przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

w Poznaniu oraz CCOP (*Coordinating Committee for Geoscience Programmes in East and Southeast Asia*).

26.09. W Instytucie Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się jubileuszowa sesja z okazji 50-lecia Geologii Inżynierskiej na Uniwersytecie Warszawskim. Uczestniczyli w niej absolwenci specjalności: Geologia Stratygraficzno-Poszukiwawcza, Geologia Czwartorzędu (kończący prace magisterskie w Zakładzie Geologii Technicznej), Geologia Inżynierska, Geologia Inżynierska i Hydrogeologia oraz Hydrogeologia i Geologia Inżynierska, a także pracownicy Zakładu Geologii Technicznej (1953–1958), Katedry Geologii Inżynierskiej (1958–1968) i Instytutu Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej (1968–2008). Program obejmował uroczystą sesję, zwiedzanie laboratorium Zakładu Geologii Inżynierskiej i Zakładu Geomechaniki oraz spotkanie towarzyskie. W uroczystościach uczestniczył główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski. W wystąpieniu podziękował nauczycielom akademickim Wydziału Geologii za 50-letnią pracę nad wychowaniem pokoleń geologów oraz poinformował o przyjęciu w sierpniu 2008 r. przez kierownictwo Ministerstwa Środowiska dokumentu *Kierunki badań w dziedzinie geologii inżynierskiej na lata 2008–2015*.

30.09. W uroczystej inauguracji roku akademickiego na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego uczestniczył główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski. Podczas powitania studentów pierwszego roku podkreślił znaczenie geologii jako nauki odgrywającej ważną rolę w funkcjonowaniu państwa. Nowe zadania, takie jak ocena możliwości magazynowania paliw w złożach soli czy bezpiecznego składowania CO₂ w strukturach geologicznych, to tylko niektóre wyzwania stojące obecnie przed geologami. Minister Jezierski podkreślił, że zdobyta podczas studiów wiedza będzie dla przyszłych absolwentów Wydziału Geologii pierwszym krokiem w stronę kariery zawodowej związanej z naukami o Ziemi.

1.10. W Sosnowcu odbyła się III Sesja Popularnonaukowa pt. *Śląskie dinozaury (nie tylko) z Krasiejowa*, zorganizowana przez Katedrę Stratygrafii Ekosystemów oraz Koło Naukowe *Paradoxides* Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu.

1.10. W Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu otwarto nową wystawę: *Śląsk*

i Zagłębie 200 mln lat temu. Wystawa przedstawia rekonstrukcję paleośrodowiska triasu (251–200 mln lat temu). Głównymi bohaterami są notozaurowe — morskie jaszczury, których kości są znajdowane w kamieniołomach całego regionu. Wydział Nauk o Ziemi rozpoczął program systematycznych badań fauny kręgowcowej triasu środkowego. W ramach kampanii: *Kompletujemy szkielet śląskiego notozaura* apeluje się do zbieraczy o przekazanie unikatowych okazów, np. połączonych fragmentów szkieletów, szczęk czy czaszek. Muzeum WNoZ ma możliwość wyróżniania prywatnych zbieraczy poprzez zamieszczanie ich zdjęć oraz przyznanie nagrody.

1.10. W Muzeum Gazownictwa w Warszawie prezes Amerykańskiej Asocjacji Geologów Naftowych (AAPG — *American Association of Petroleum Geologists*) Scott Tinker spotkał się z przedstawicielami polskiego przemysłu naftowego i środowisk akademickich. W spotkaniu uczestniczył główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski oraz członkowie AAPG. Prezes Tinker przedstawił prezentację na temat współpracy przemysłu oraz ośrodków akademickich z AAPG i płynących z tego potencjalnych korzyści.

3.10. Ministerstwo Środowiska — Instytucja Pośrednicząca dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko ogłosiło nabór w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności projektów w ramach: Priorytetu I — Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1 — Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM (konkurs nr 3/POIiŚ/1.1/11/2008); Priorytetu II — Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.2 — Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich (konkurs nr 2/POIiŚ/2.2/11/2008). Szczegółowe informacje znajdują się na stronie: http://www.ekoportal.pl/jetspeed/portal/portal/Fundusze_UE/POIiS/konkursy/konkurs_pierwsza_i_druga_os_wrzesien.psm1

8–10.10. W Skawinie koło Krakowa odbyła się IX Ogólnopolska Szkoła *Współczesne problemy ekstremalnych zagrożeń środowiska*, zorganizowana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

10–11.10. W Warszawie odbyła się 9. Czesko-Polsko-Słowacka Konferencja Paleontologiczna, zorganizowana przez Instytut Paleobiologii Polskiej Akademii Nauk.